

39. EU's infosoc-direktiv

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet - også kaldet infosoc-direktivet - måtte selvfølgelig undersøges, men undersøgelsen bekræftede ikke, at EU på demokratisk vis havde afskaffet frihandel!

Konkurrencestyrelsens bagvendte ræsonnement

Jeg vil knytte et par ord til Konkurrencestyrelsens begrundelse for at undlade at gribe ind over for Sandrew Metronome, der med overpriser på 25-27 % i forhold til deres autoriserede forhandlere ville straffe mig (og andre importører) for også at handle med udenlandske leverandører.

De andre forhandlere i byen kendte selvfølgelig Laserdisken, og de kendte til Laserdiskens kontroverser med FDV. De forholdt sig pragmatisk til FDV's krav, men så ud til at respektere min principielle kamp for at få lov til at tilbyde andet end FDV's metervarer. Både i Fona og Stereo Studio var ekspedienterne flinke til at sende kunderne videre til Laserdisken, hvis de spurgte efter film, der ikke var i FDV's sortiment. Det var god service for deres egne kunder, og det var også værdsat af mig. De var lige så meget kolleger, som de var konkurrenter, og da jeg ville klage over Sandrew Metronome, fortalte de mig deres priser og betingelser. Jeg kunne ikke angive dem som kilde, da ledelserne ikke havde godkendt deres hjælp, men Konkurrencestyrelsen havde beføjelser til at få oplysningerne om de andres priser bekræftet. Konkurrencestyrelsen var ligeglad. Selvom leveringsnægtelse er et stærkt - og ulovligt - våben, ville Konkurrencestyrelsen ikke genere FDV.

Ifølge brevet havde Konkurrencestyrelsen fra Kulturministeriet fået oplyst, at gennemførelsen af infosoc-direktivet ville betyde, at det ikke længere skulle være tilladt at importere ophavsretsbeskyttede værker fra lande uden for EU. Lyder det bekendt? Jo, det var nøjagtig det samme, de var enige om otte år tidligere ifølge Berlingske Tidende (side 459). Blot var referencen ændret fra låne/leje-direktivet til infosoc-direktivet.

Uanset årsagen til lovforslaget havde det ikke rigtigt noget at gøre med min klage over overpriserne hos Sandrew Metronome.

Det ser ud til, at Konkurrencestyrelsens ræsonnement var følgende: Vi har fra Kulturministeriet fået at vide, at der vil komme et lovforslag om, at det skal være ulovligt at importere varer fra lande uden for EU. Hvis det er rigtigt, og hvis loven bliver vedtaget, og hvis du importerer alligevel, vil du overtræde loven. Vi vil ikke røre FDV's nuværende ulovlige leveringsnægtelse, fordi vi tror, du vil overtræde den kommende lov. Vores forventning retfærdiggør FDV's adfærd mod dig.

Konkurrencestyrelsen agerede efter, at jeg ville bryde en *fremtidig* lov, og lod Sandrew Metronome slippe godt fra at bryde *gældende* lov! Leveringsnægtelsen var ellers ulovlig, og det var den her og nu - helt uden hvis'er af nogen art.

Infosoc-direktivets formål

“Formålet med dette direktiv er at tilvejebringe en harmoniseret og egnet retlig ramme for ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet. Direktivet justerer og supplerer de eksisterende rammer for at sikre det indre markeds funktion og skabe et gunstigt miljø, der beskytter og stimulerer kreative og innovative aktiviteter i Fællesskabet.”

Således indledes direktivforslaget fra den 10. december 1997. Det fremgår, at der ikke er tale om et direktiv på et nyt område. Direktivet justerer og supplerer de eksisterende rammer for ophavsret og beslægtede rettigheder. Det er nødvendigt af og til, for verden står jo ikke stille.

Der var sket meget siden låne/leje-direktivet i 1992. På musikområdet var det lidt af en revolution, da mp3-filformatet blev lanceret i 1993. Derefter var det ikke nødvendigt med en LP, en CD eller et kassetbånd for at spille musik. Musikken er indeholdt i en fil, der let kan kopieres fra den ene computer til den anden.

På computerområdet blev det tekstbaserede DOS styresystem i 1995 afløst af Windows 95 med en grafisk brugerflade, som gjorde det lettere for almindelige mennesker, der ikke var edb-nørder, at finde ud af at bruge en computer. En PC, Personal Computer, var ikke længere science fiction. Internettet blev interessant. Microsoft Internet Explorer 2 udkom i 1995 og blev inkorporeret i Windows 95. Derefter havde stort set alle adgang til informationerne på internettet.

I januar 1997 blev registreringen af domænenavne i Danmark liberaliseret, så både institutioner og privatpersoner kunne registrere .dk-domænenavne. Det førte til en eksplosiv stigning i antallet af hjemmesider, hvorfra hvem som helst kunne dele dokumenter, billeder og musik med hvem som helst. Især på disse områder så verden anno 1997 markant anderledes ud end verden anno 1992.

Tekst, billeder og musik er centrale værksarter i ophavsretsloven, der i sagens natur var blevet til, før dette nye “informationssamfund” havde gjort sin entré. Der var behov for at justere og supplere fællesskabsretten for at tage hånd om informationssamfundets ophavsretlige udfordringer - og det var infosoc-direktivets primære opgave.

Supplementet til spredningsretten, så også *ophavsmænd* ville få den ret i EU-systemet, havde intet at gøre med teknologiske landvindinger - det var mere en forglemmelse, der blev rettet. Det er faktisk også lidt mærkeligt, at de ikke fik en spredningsret allerede i låne/leje-direktivet (side 447).

Artikel 4

Retten til spredning

1. Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde enhver form for spredning til almenheden ved salg eller på anden måde af deres originalværker eller eksemplarer heraf.
2. Spredningsretten udtømmes ikke i Fællesskabet for så vidt angår originalværker eller eksemplarer heraf, medmindre første salg eller anden overdragelse af ejendomsret i Fællesskabet af den pågældende genstand foretages af rettighedshaveren eller med dennes samtykke.

Infosoc-direktivets artikel 4

Kommissionens bemærkninger til artikel 4, stk. 1

Nedenfor er vist *alle* Kommissionens bemærkninger til artikel 4. I modsætning til låne/leje-direktivets forslag redegjorde Kommissionen ikke for spredningsrettens formål denne gang. Den tog det åbenbart for givet, at læseren var klar over, at det var fornuftigt at forhindre piratkopier i at blive viderespredt, sådan som den havde forklaret i 1991. Af uforklarlige grunde havde man glemte ophavsmanden, da der blev uddelt spredningsrettigheder i låne/leje-direktivet, og det blev der rådet bod på her. Det er Kommissionen selv, der har kursiveret "gældende fællesskabsret".

Artikel 4: Spredningsretten

1. Som det er tilfældet i artikel 6, stk. 1, i WIPO-traktaten om ophavsret og for at fremme det indre marked for ophavsretligt beskyttede frembringelser, sikrer direktivforslagets artikel 4, stk. 1, at ophavsmænd får eneret til at tillade enhver form for spredning til almenheden ved salg eller på anden måde af originaler og kopier af deres værker. Artiklen harmoniserer spredningsretten for ophavsmænd til alle værskategorier i de tilfælde, hvor det endnu ikke er sket. Som det er tilfældet efter *gældende fællesskabsret*, vil medlemsstaterne frit kunne anvende deres egen opfattelse af denne ret, forudsat at der sikres faktisk overensstemmelse. Ligesom i den *gældende fællesskabsret* på området henviser "kopier" og "originaler og kopier", der er underlagt spredningsretten, udelukkende til indspillede kopier, der kan sælges som fysiske genstande.
2. Stk. 2 harmoniserer undtagelsen for spredningsretten, nemlig konsumtion. Det slås fast, at spredningsretten først udtømmes i hele Fællesskabet, når det første salg af en kopi af et værk har fundet sted i Fællesskabet, forudsat at salget foretages af rettighedshaveren eller med dennes samtykke. Det afspejler den retspraksis, som EF-Domstolen har fastsat, der tager sigte på at forene princippet om fri bevægelighed for varer i hele Fællesskabet med beskyttelsen af frembringelser, der er underlagt intellektuelle ejendomsrettigheder. Det sikres på den måde, at spredningsretten efter artikel 4, stk. 1, ikke skaber nye handelshindringer i det indre marked.

Som det er tilfældet i *gældende fællesskabsret*, udelukker bestemmelsen, at medlemsstaterne anvender international konsumtion (hvor det første salg af en vare uanset hvor, der foretages af rettighedshaveren eller med dennes samtykke, udtømmer spredningsretten for den omhandlede vare). På nuværende tidspunkt er det sådan, at Fællesskabets væsentligste handelspartnere enten har særlige importrettigheder eller på anden måde udelukker international konsumtion. Der kan derfor opstå en konkurrencemæssig ulempe, hvis der skulle gælde international konsumtion for spredningsretten. Der er endvidere en række spørgsmål om følgerne for rettighedshavere i tredjelande, der ville skulle afklares, før man kunne overveje at indføre international konsumtion. En harmoniseret udelukkelse af international konsumtion for alle værskategorier vil fjerne den eksisterende konkurrenceforvriddning for disse varer og hindre opdelingen af det indre marked i adskilte markeder og områder.

Kommissionens bemærkninger til artikel 4, stk. 2

Bemærkningerne til stk. 2 læste jeg med enorm forundring og spekulerede på, om lobbyisterne havde overtaget Kommissionen. Var det sket allerede den 26. april 1994, hvor d'Archirafi afskaffede international konsumtion (side 451)?

Der er i hvert fald fundamental og uforklarlig forskel på begrundelserne for konsumtion i de to direktivers stk. 2. I låne/leje-direktivet handlede det alene om at undgå, at spredningsretten skabte nye handelshindringer i det indre marked. Vi husker, at ØSU bemærkede, at stk. 2 kunne udelades helt, fordi EU-Domstolens retspraksis allerede sikrede dette (side 449).

I modsætning til bemærkningerne til låne/leje-direktivet handler det nu om at harmonisere spørgsmålet om konsumtion, et problem, der slet ikke eksisterede i EU-regi før d'Archirafis besynderlige svar til Parlamentet.

Jeg savner en forklaring på, hvorfor et værktøj mod spredning af piratkopier skal bruges mod frihandel. Hvad vil Kommissionen opnå? Hvilke fordele mener den, at regional konsumtion har i forhold til international konsumtion? Hvad er målet? Kan det mål nås på andre måder? Det kan vi bruge en offentlig debat til at finde ud af. Kommissionen er velkommen til at komme med et udspil. Hvorfor foretrækker Kommissionen regional konsumtion?

Ingen af de spørgsmål er der svar på i bemærkningerne. Kommissionen lader som om, at udelukkelsen af international konsumtion - det er i det mindste klart, at Kommissionen *ikke* vil have international konsumtion - allerede er gældende ret! "Det afspejler den retspraksis, som EF-Domstolen har fastsat," står der, men det er en klokkeklar løgn, for den 10. december 1997 fandtes der ikke én eneste dom, der kunne udlægges som et forbud mod international konsumtion.

Første gang, EU-Domstolen tog stilling til dette, var i Silhoutte-sagen, og den dom blev afsagt den 16. juli 1998 - mest af alt på grundlag af, at Kommissionen (og en håndfuld medlemsstater) argumenterede for, at international konsumtion slet ikke var en mulighed. Mon ikke vi skulle tage en åben debat om det, før en så drastisk og tvivlsom konklusion drages?

Det er endnu et eksempel på en særlig form for cirkulær argumentation. Først placerer lobbyisterne ansvaret for afskaffelsen af international konsumtion hos EU-Domstolen, og da spørgsmålet dukker op i en konkret sag, siger lobbyisterne til EU-Domstolen, at det er vedtaget i EU's direktiver. Og læser man direktivernes forarbejder, finder man ikke andet end en henvisning til gældende retspraksis.

Det sidste afsnit giver ingen mening. Hvad betyder "På nuværende tidspunkt er det sådan, at Fællesskabets væsentligste handelspartnere enten har særlige importrettigheder eller på anden måde udelukker international konsumtion"? Hvem har hvilke særlige importrettigheder? Hvordan udelukker de international konsumtion? Hvilke konkurrencemæssige ulemper henviser Kommissionen til? Hvad skal afklares, før man kan overveje international konsumtion? Og hvilken eksisterende konkurrenceforvridning er international konsumtion årsag til?

Europa-Parlamentets betænkning

Opmærksomme læsere bemærker, at låne/leje-direktivet er Rådets direktiv, mens infosoc-direktivet er Rådets og Europa-Parlamentets direktiv. I årene, der var gået siden låne/leje-direktivet, havde det europæiske samarbejde udviklet sig.

Margaret Thatcher kaldte hånligt Parlamentet for et Mickey Mouse-parlament. Det bunder i Parlamentets begrænsede beføjelser på det tidspunkt. EU har siden undergået en demokratisk proces med mere indflydelse til de folkevalgte. Faktisk var Parlamentet slet ikke valgt af folket til at begynde med. Medlemmerne blev udpeget af de respektive nationale parlamenter. Det blev ændret i 1979, hvor der første gang var direkte valg af medlemmerne. Indflydelsen var stadig begrænset, men efterfølgende traktatændringer gav mere magt til Parlamentet. Amsterdam-traktaten (1997) gav Parlamentet samme myndighed som Rådet, så nye direktiver skulle vedtages både af Rådet og af Parlamentet. Under låne/leje-direktivet var det et krav, at Parlamentet blev hørt, men Rådet kunne principielt vedtage direktiver, selvom Parlamentet var imod. Sådan var det ikke med infosoc-direktivet.

Var der debat om konsumtion? Var Parlamentet modstander eller tilhænger af regional konsumtion? Det vides ikke. Hvis spørgsmålet har været debatteret, er det sket i hemmelighed. Der står ikke et ord i Parlamentets temmelig grundige betænkning. Bogstaveligt talt. Man leder forgæves efter begreberne regional konsumtion og international konsumtion i de 82 sider.

Parlamentet havde ændringsforslag til artikel 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, men ikke et ord er nævnt i tilknytning til artikel 4. Det er forståeligt, hvis det kun handlede om at give spredningsretten til ophavsmændene også, men uforståeligt, hvis formålet var at afskaffe århundreders frihandel ved at forbyde international konsumtion.

Men vent et øjeblik! Var det et formål med direktivet at forbyde international konsumtion? Nej, slet ikke. Ifølge bemærkningerne var det *allerede* forbudt, og det var end ikke en mulighed. Ikke færre end tre gange havde Kommissionen med kursiv fremhævet "gældende fællesskabsret" og understreget, at bestemmelsen ikke indeholdt noget nyt. Så hvorfor debattere spørgsmålet?

Parlamentet støttede direktivforslaget. Det citerede afsnit er fra begrundelsen, der på ingen måde bekræfter, at Parlamentet var klar over, at EU's borgere stod til at miste den hidtidige frie adgang til værker fra tredjelande.

Direktivforslaget er udtryk for en bestræbelse på at opnå balance mellem rettigheder og interesser, som er meget forskellige og ofte modstridende, nemlig rettighedshavere, multimedie-underholdningsindustrien og brugerne. På den ene side skal ophavsmændenes kreativitet sikres og styrkes over for den globale konkurrence, og på den anden side må der hverken ske en indskrænkning af erhvervslivets muligheder for innovation eller interesserne hos dem, som ønsker at få adgang til frembringelserne.

Erklæringerne til optagelse i Rådets mødeprotokol

Få interesserede sig for Silhouette-sagen, mens den stod på, men da det viste sig, at EU-Domstolens fortolkning af varemærkedirektivet i realiteten havde afskaffet den internationale frihandel med den konsekvens, at Silhouette kunne forbyde, at dets *egne* briller kunne sælges i EU, spredte bekymringen sig i medlemsstaterne. Da Sebago kort efter fik samme rettigheder til sine sko, og Levi's var gået i kødet på Tesco for at fastholde højere priser på sine jeans, forsøgte flere lande, herunder Danmark, at tage spørgsmålet om konsumtion af de intellektuelle rettigheder op i forbindelse med en drøftelse af infosoc-direktivets artikel 4, stk. 2.

Det blev afvist. Der var ikke tilstrækkelig forbindelse mellem netop infosoc-direktivet og de hændelser, der havde forårsaget den igangværende diskussion om international konsumtion inden for varemærkebeskyttelse. Infosoc-direktivet var ikke engang et direktiv om varemærkebeskyttelse, og det havde intet at gøre med de tre kontroversielle retssager.

Kommissionen forklarede, at hvis den udvikling skal ændres, kan det ikke ske i forbindelse med infosoc-direktivet, der blot er ét af flere direktiver med samme konsumptionsordning, f.eks. har vi ud over varemærkedirektivet her i bogen også været inde på bestemmelserne i edb-direktivet og låne/leje-direktivet.

Kommissionen understregede dette i erklæring nr. 4, hvor den både fastslår, at den i infosoc-direktivets artikel 4, stk. 2, angivne konsumptionsordning er *magen* til den i de andre direktiver om ophavsret og beslægtede rettigheder, og at en debat om konsumtion inden for intellektuel og industriel ejendomsret derfor må ske i en bredere sammenhæng.

Hvordan forholder flertallet sig til spørgsmålet om international konsumtion? Det finder vi først ud af, hvis vi en dag får en debat "i bredere sammenhæng".

4. Erklæring fra Kommissionen ad artikel 4, stk. 2

Kommissionen bekræfter, at konsumptionsordningen i artikel 4, stk. 2, i dette direktiv svarer til den, der er fastsat i de eksisterende direktiver om ophavsret og beslægtede rettigheder. Enhver fremtidig behandling af dette emne vil finde sted under hensyntagen til og på grundlag af overvejelser om dette spørgsmål inden for intellektuel og industriel ejendomsret i bredere sammenhæng.

9. Erklæring fra den danske, irske, luxembourgske, nederlandske, finske og svenske delegation ad artikel 4, stk. 2

Danmark, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Finland og Sverige går ind for international konsumtion og understreger behovet for at tage spørgsmålet om konsumtion på ophavsretsområdet op til fornyet overvejelse på baggrund af den generelle internationale udvikling og den igangværende diskussion om international konsumtion inden for varemærkebeskyttelse.

“Hiding in plain sight”

Min henvendelse til Kulturudvalget (side 518) skyldtes rygterne om, at der var et forbud mod parallelimport på vej. Infosoc-direktivet viste sig senere at være årsagen, og det var tæt på at være færdigbehandlet. Det blev det på et møde den 25. maj 2000. Da de nationale parlamenter havde godkendt direktivet, blev den fælles holdning vedtaget den 28. september 2000 uden yderligere debat. Så manglede kun vedtagelsen i Parlamentet, og det var på forhånd klart, at der ikke ville blive ændret på artikel 4.

Kan man få en kontroversiel lov igennem, uden at politikerne opdager det? Ja, FDV fik ophavsretslovens § 23, stk. 3, igennem. Siden 1989 har § 23, stk. 3, været retsgrundlaget for FDV's udlejningsmonopol, men det bliver næppe let at finde et folketingsmedlem, som vil stå frem og sige: “Ja, jeg stemte for § 23, stk. 3, fordi jeg syntes, det skulle være sådan, at kun FDV's udgivelser måtte udlejes.”

Det handler om at undgå opmærksomhed om emnet, og for Guds skyld må det ikke fremkalde offentlig debat. Jakob Stegelmann og jeg forsøgte at skabe debat om en udlejningsret for film, men den blev effektivt saboteret af Johan Schlüter og Kulturministeriets embedsmænd. Sagen viste, at det ikke er så svært at gemme selv en vidtrækkende lovændring i mængden af bestemmelser.

De politiske manøvrer er emnet i BBC's satireserie *Yes, Minister* (Javel, hr. minister, 1980-1982), der ikke blot er uhyre morsom, men også skræmmende præcis ifølge adskillige politikere og embedsmænd. Embedsmænd skjuler emner, de ikke ønsker politisk opmærksomhed om, i mængden af papirer, som overlades til politikerne at læse. Men man kan ikke bagefter sige, at de har skjult noget for politikerne, for det har jo været fremme i lyset. Folketinget var flere gange blevet informeret om infosoc-direktivet og dets konsekvenser.

Folketingets Europaudvalg blev informeret om infosoc-direktivets artikel 4 og Kulturministeriets intention om at bruge det til at afskaffe frihandel syv gange før kulturministerens svar til Kulturudvalget. Første gang var den 24. marts 1998.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtages direktivforslaget i sin nuværende form, vil ophavsretsloven skulle ændres på en række punkter. Forslaget til art. 4, stk. 2, om konsumtion af spredningsretten indebærer, at parallelimport af værkseksemplarer alene vil kunne finde sted for så vidt angår eksemplarer, der første gang er bragt på markedet inden for EU med rettighedshaverens samtykke. Parallelimport af fx bøger, der første gang er bragt på markedet uden for EU, vil således ikke være tilladt.

Erhvervsministeriets notat til Folketingets Europaudvalg, 24. marts 1998

Kulturministerens svar til Kulturudvalget

Blev Kulturministeriet holdt uden for, eller var der andre årsager til, at ministeren ikke bekræftede for Kulturudvalget, at et forbud mod parallelimport var på vej, da hun direkte blev spurgt om det den 3. august 2000?

Kulturministeriet var i hvert fald klar over infosoc-direktivet og dets indhold. Den 29. april 1998 sendte Kulturministeriet et notat til Folketingets Europaudvalg med de høringssvar, det havde fået tilbage. Der var frist for afgivelse af høringssvar allerede den 1. april 1998. Direktivforslaget blev først præsenteret for Rådet og Parlamentet den 21. januar 1998. Folketingets Europaudvalg fik meddelelse om forslaget den 10. marts 1998, men fik først selve forslaget 14 dage senere.

Man skulle reagere hurtigt for at blive hørt, men Danmarks Biblioteksforening var både hurtig og opmærksom. Den opdagede det truende forbud mod import og advarede mod denne ændring af bestemmelsen om konsumtion. Det kan man se i Kulturministeriets notat, så da ministeren svarede Kulturudvalget den 16. august 2000, var der ikke tvivl om, at ministeriets opfattelse ikke holdt. Bestemmelsen om konsumtion ville ifølge både Erhvervsministeriet og Kulturministeriet blive ændret, så hvorfor ikke være ærlig om det over for Kulturudvalget?

Folketingets Europaudvalg blev orienteret adskillige gange. Det fik notater om indholdet af artikel 4 den 24. marts 1998, den 30. april 1998, den 11. september 1998, den 10. juni 1999, den 26. november 1999, den 3. marts 2000 og den 12. maj 2000. Det sidste var optakt til det afgørende møde den 25. maj 2000.

Var politikerne ikke klar over, at frihandel fremover skulle være en saga blot? Det var Kristian Thulesen Dahl ikke, selvom han var medlem af Europaudvalget. De nævnte notater havde 10-12 punkter på dagsordenen. Hele infosoc-direktivet var blot ét enkelt punkt. Ingen læste alle de alenlange notater igennem fra A-Z, så hvis ikke et emne blev særligt fremhævet, blev det overset - ignoreret.

- Vi bliver orienteret om, hvad der vigtigt, og dét drøfter vi, forklarede Kristian Thulesen Dahl, og det omfattede ikke et forbud mod frihandel. En bekræftelse i svaret til Kulturudvalget ville sætte fokus på forbuddet og ødelægge muligheden for at liste forslaget ubemærket igennem. Også biblioteksforeningens høringssvar forsvandt i tågerne.

Høringsoversigt over Kommissionens forslag

Danmarks Biblioteksforening er betænkelig ved direktivforslaget i dets nuværende udformning... - Det bemærkes endelig, at forslaget til art. 4 om indførelse af EU-konsumtion udelukker parallelimport fra lande uden for EU. Biblioteksforeningen finder forslaget uacceptabelt, da det giver rettighedshaverne mulighed for at blokere for den frie adgang til information. Den øgede globalisering taler i øvrigt for international konsumtion og dermed fri handel med ophavsretligt beskyttede værker.

Hvad blev der drøftet på rådsmøderne?

Det ville jeg gerne vide. Hvem var modstander af international konsumtion og hvorfor? Jeg skrev til Kommissionens informationskontor for at høre, om der var adgang til notater fra møderne. Jeg havde erklæringerne til Rådets mødeprotokol, men de afslørede intet om de fordele eller ulemper, som hhv. international eller regional konsumtion måtte have ifølge de enkelte medlemsstater. De bekræftede snarere, at spørgsmålet om konsumtion slet ikke havde været et emne.

Jeg fik tilsendt Rådets pressemeddelelse om infosoc-direktivet, og jeg fik at vide, at den afspejlede Rådets holdning bedre end noterne fra mødet, men der stod ikke et ord om konsumtion og afskaffelsen af frihandel!

Nedenfor er *hele* afsnittet om infosoc-direktivet gengivet for at illustrere, at de spørgsmål fyldte så lidt, at de ikke engang er nævnt i pressemeddelelsen.

Copyright and related rights in the information society

The draft Directive seeks to provide a harmonised and appropriate legal framework in the internal market for copyright and related rights in the information society. In particular, it seeks to harmonise the rights of reproduction, communication, making available to the public and distribution of works. Its adoption is also a precondition for the Community and its Member States acceding to the WIPO Copyright Treaty (WCT) and the WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT), concluded in December 1996.

The Directive is based on the principle of striking the right balance between the interests of rightholders (holders of copyright and related rights), on the one hand, and the interests of other parties (Internet service providers, consumers, equipment manufacturers, libraries, publishers and other beneficiaries of exceptions to rights in the Member States), on the other, taking into account in particular the possibilities offered by new technologies. It calls upon Member States to provide for authors exclusive rights concerning reproduction as well as communication and distribution to the public of their works.

The Directive, however, contains a list of optional exceptions to these rights. They may apply in special cases that do not conflict with a normal exploitation of their work or other subject matter and do not unreasonably prejudice the legitimate interests of the rightholder. These exceptions or limitations may apply *inter alia* to reproduction for private use and for non-commercial ends, use for the purpose of illustration for teaching and scientific research, use for the benefit of people with a disability, specific acts of reproduction made by publicly accessible libraries, recordings of broadcasts made by social institutions, etc. In principle, rightholders are entitled to fair compensation in some of these cases.

Rightholders are entitled to protect their works effectively by technological measures against any violation. However, where rightholders have not taken voluntary measures to give the beneficiaries of certain exceptions access to their protected work, Member States will have to take appropriate measures to enable users to benefit from the exceptions concerned.

Rådets fælles holdning blev forelagt for Parlamentet, som stadig var positiv. Det havde flere kommentarer, men ikke til artikel 4. Konsumtion er heller ikke nævnt i Parlamentets 17 sider lange indstilling efter andenbehandlingen. Kommissionen inkorporerede Parlamentets forslag, og direktivet blev vedtaget den 22. maj 2001.

European Competition Day

Det er også Kommissionens opgave at "sælge" Fællesskabet til befolkningen, dvs. at få borgerne til at forstå de fordele, de har af Fællesskabet. Der har altid været en opposition til Fællesskabets udvikling, og det dæmper en progressiv udvikling. Det ville være lettere for EU's institutioner, hvis borgerne var opmærksomme på de fordele, de har af EU, og konkurrencekommissæren var særligt fokuseret på at få borgerne til at forstå fordelene ved EU's konkurrenceregler.

Som en slags PR lancerede Kommissionen en tilbagevendende begivenhed, en særlig dag, der fokuserede på kommissærens arbejde og de fordele, borgerne havde ud af det. Det første arrangement fandt sted den 9. juni 2000 i Lissabon.

Konkurrencekommissær Mario Montis tale

Den tredje European Competition Day blev holdt i Stockholm den 11. juni 2001. Hovedpunktet var konkurrencekommissær Mario Montis tale, "Content, Competition and Consumers: Innovation and Choice", og han indledte med at forklare, hvad disse konkurrencedage gik ud på.

"The reason for these events is our common conviction that the public needs to be better informed about the benefits that competition policy brings them. Our discussion today should demonstrate what Swedish and European Competition policy can do for every citizen. I hope that in doing so we can also contribute to an image of the European Union as a project not only of politicians, or for the benefit of business, but as a project for the people. As the Commissioner for Competition, it is particularly important for me to communicate to the public the benefits of competition policy and the work of the European Commission."

Talen er relevant her, fordi en del af den omhandler det problem, jeg redegjorde for i forrige kapitel, nemlig DVD-systemets regionalcoder. Jeg er enig med Mario Monti i beskrivelsen af systemet (næste side). Det er et system, der går videre end den ophavsretlige beskyttelse, og det bruges som røgslør for kunstigt høje priser, ligesom det fratager forbrugerne et frit valg. Alt sammen er rigtigt.

Mario Monti reagerede på et betydeligt antal klager, fordi systemet forhindrer EU's forbrugere i at få adgang til de amerikanske DVD-plader. De skal tvinges til at købe de europæiske udgivelser, som er færre, ringere og - ifølge klagerne - dyrere. Det ser ud til, at Mario Monti tog problemet alvorligt, idet han gjorde det til et tema på konkurrencedagen. Han havde talt med konkurrencemyndighederne i Australien, hvor de fandt, at regionalcoderne havde ført til "a severe restriction

of choice". Kommissæren fremhævede selv de ord i den offentliggjorte tale.

Talen er sympatisk, men også meget mystisk. Den blev holdt den 11. juni 2001, altså 20 dage efter infosoc-direktivets vedtagelse. Var det ikke en gylden lejlighed til at forklare EU's borgere, at EU havde bestemt, at det ikke længere skulle være muligt for EU-borgerne at shoppe efter varer, der var udgivet i USA? Fremover skulle det være forbudt at handle med amerikanske DVD-plader. Det gjaldt også musik, bøger og alt muligt andet, der var udgivet i den store tredje verden.

Han sagde det modsatte! Ifølge Mario Monti var regionalkoderne derimod et problem: "Det er vigtigt, at vi ikke tillader et system, der tvinger EU-borgerne til at købe de europæiske DVD-plader," sagde han. Regionalkoderne kan omgås, så skaden er til at overse, men regional konsumtion er mange gange værre. Hvis en butik i EU sælger DVD-plader, som Warner har udgivet i USA, kan Warner gå til fagedretten og få pladerne fjernet fra butikken og endda kræve erstatning.

Hvad i alverden foregik der i Stockholm? Havde ingen fortalt Mario Monti, at EU lige havde afskaffet frihandel med verden uden for EU?

Keeping Downward Pressure on Consumer Prices

Another area where the Commission is giving direct follow-up to the concerns of individual consumers is that of Digital Video Disc pricing. We have received a significant number of complaints from private citizens on this matter. In each case, the complaint is virtually the same – namely, that DVD prices are significantly higher in the EU than in the USA.

Whilst the prices of many products are higher in the EU than in the US, the major film production companies in agreement with the major equipment manufacturers have introduced a worldwide regional coding system for DVDs. Under this system, a DVD sold in one of the world's 6 regions cannot be played on a DVD player sold in another region. The thrust of the complaints that we have been receiving is that such a system allows the film production companies to charge higher DVD prices in the EU because EU consumers are artificially prevented from purchasing DVDs from overseas.

As a direct result of these complaints, we have initiated contacts with the major film production companies. We will examine closely what they have to say. Whilst I naturally recognize the legitimate protection which is conferred by intellectual property rights, it is important that, if the complaints are confirmed on the facts, we do not permit a system which provides greater protection than the intellectual property rights themselves, where such a system could be used as a smoke-screen to allow firms to maintain artificially high prices or to deny choice to consumers.

My services have had contacts on this issue with the Australian Competition and Consumer Commission, which has also sought clarifications from the major film production companies. I have noted with great interest the Australian Competition and Consumer Commission's conclusion that the regional coding system imposes a 'severe restriction of choice' on consumers.

Konkurrencekommissær Mario Monti, 11. juni 2001

Converse sko

I sommeren 2000 stillede Kommissionen i udsigt, at spørgsmålet om konsumtion ville blive taget op og drøftet i bredere sammenhæng. Siden 2004, da EU blev udvidet voldsomt, har det også været relevant at høre, hvad de nye medlemsstater mener om EU's afskaffelse af frihandel. Hvem går ind for frihandel?

Hvem synes, at den internationale industri skal kontrollere handelen med EU?

“Enhver fremtidig behandling af dette emne...” har vi ventet på i over 21 år, og i mellemtiden udplyndres EU's borgere hver eneste dag via overpriser på varer, der ville være markant billigere, hvis vi havde international konsumtion.

Her er endnu et eksempel: Den 30. juni 2016 fældede Østre Landsret dom over Coop, Harald Nyborg og Lidl. Deres forbrydelse var, at de havde købt et parti af de populære amerikanske Converse sko af det britiske selskab MSK Traders Ltd. Converse gjorde indsigelse, og skoene blev taget af markedet. Converse anlagde alligevel en erstatningssag, og Østre Landsret fastslog, at salget havde krænket Converses rettigheder, idet skoene var importeret uden Converses tilladelse.

Min konklusion er, at regional konsumtion koster de europæiske forbrugere dyrt, for historien fortsætter sådan: Min søster var engang au pair i San Francisco. Her blev hun udsat for Converse sko, GAP tøj og Ghirardelli chokolade, og hun kom til at elske det. Det smittede af på hendes børn, og hendes datter ønskede sig Converse sko til sin fødselsdag - dem med Stars and Stripes. Jeg besøgte samtlige skobutikker i Aalborg, men ingen havde den model. Jeg bemærkede, at prisen på Converse sko var den samme i alle butikkerne, nemlig 600,00 kr. Ikke 599,00 kr. eller 599,95 kr. Det så grangiveligt ud til, at leverandøren dikterede prisen.

I en af butikkerne fik jeg at vide, at denne model kun blev leveret til særlige modebutikker. Bagefter søgte jeg skoene på internettet og fandt dem til \$55, som svarede til lidt over 300 kr. Hvis butikkerne havde haft lov til at importere skoene selv, kunne de snildt sælge dem i Aalborg for omkring 400 kr. inkl. moms.

Hvad kom der ud af Kommissionens undersøgelse af regionalkoderne? Intet! Dr. Ahmet Fatih Özkan fulgte op på den i en artikel i *European Competition Law Review*, Volume 36, Issue 7, 2015. Han skrev, at undersøgelsen blev henlagt uden så meget som en offentlig meddelelse herom. Ja, så meget for lavere priser i EU!

Landsretten finder det herefter ikke bevist, at Converse selv har markedsført de omhandlede sko eller har givet samtykke til, at andre virksomheder, herunder Triple Jump, har markedsført dem inden for EU. Med denne begrundelse finder landsretten herefter, at MSK, Coop, Harald Nyborg og Lidl har krænket Converses varemærkerettigheder ved at have solgt og markedsført de pågældende All Star Chuck Taylor sko.